

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul de lege
pentru modificarea Legii nr. 50/2012 privind prevenirea și combaterea criminalității
organizate

Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Ministerul Afacerilor Interne

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Necesitatea revizuirii și instituirii unui cadru normativ unitar, bazat pe principii unice aplicabile procesului de prevenire și combatere a criminalității organizate, constituie unul din angajamentele asumate de către Republica Moldova prin ratificarea la 17.05.2005 a Convenției Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, care în temeiul art.5 al Legii nr. 15/2005 de ratificare, și-a asumat angajamentul de aducere a cadrului normativ în concordanță cu prevederile Convenției. Stabilirea unui mecanism unitar și eficient care ar reglementa procesul de prevenire și combatere a criminalității organizate este reglementat și de Acordul de Asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora pe de o parte și Republica Moldova pe de altă parte, semnat la 27.06.2014 la Bruxelles, care prevede prevenirea și combaterea tuturor formelor de criminalitate organizată, traficului de ființe umane și corupției, etc.

Organizația Națiunilor Unite (ONU) în Declarația de la Napoli recunoaște că criminalitatea organizată reprezintă o amenințare majoră pentru cetățeni, are o influență de corupere a instituțiilor statului și poate avea impact direct asupra politicilor de stat în domeniile sociale, economice și politice.

Potrivit recomandărilor Convenției Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, scopul legii speciale ar trebui să conțină:

- a) prevenirea și suprimarea criminalității organizate;
- b) facilitarea cercetării și urmăririi penale a criminalității organizate;
- c) promovarea și facilitarea cooperării naționale și internaționale în vederea atingerii acestor scopuri.

Articolul 27 alineatul (1) din Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate recomandă statelor părți să coopereze, în conformitate cu sistemele lor juridice și administrative naționale, pentru a spori eficacitatea acțiunilor de aplicare a legii pentru combaterea infracțiunilor care fac obiectul convenției. Articolul 27 alineatul (1) stabilește ca statele părți să ia măsuri mai specifice în ceea ce privește:

- stabilirea sau consolidarea canalelor de comunicare între autoritățile, agențiile și serviciile lor competente pentru a facilita schimbul rapid și sigur de informație;
- cooperarea în ceea ce privește identificarea și localizarea suspectilor, a produselor și a instrumentelor infracțiunii.

Articolul 27 alin. (2) din Convenție încurajează statele părți să încheie acorduri bilaterale pentru a facilita cooperarea în materie de aplicare a legii în general (pentru a combate infracțiunile reglementate de aceste dispoziții legislative model) și în ceea ce privește:

- stabilirea sau consolidarea canalelor de comunicare între autoritățile, agențiile și serviciile lor competente pentru a facilita schimbul sigur și rapid de informații cu privire la toate aspectele infracțiunilor care fac obiectul acestor dispoziții legislative-tip;
- promovarea schimbului de personal și de alți experți, inclusiv detașarea ofițerilor de legătură;
- schimbul de informații privind mijloacele și metodele specifice utilizate de grupurile infracționale organizate, inclusiv rutele și mijloacele de transport, precum și utilizarea

identităților false, a documentelor modificate sau false sau a altor mijloace de ascundere a activităților acestora.

În conformitate cu articolul 20 alineatul (1) din Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, statele părți sunt obligate, dacă acest lucru este permis de principiile de bază ale sistemelor lor juridice naționale și, după caz, să permită utilizarea unor tehnici speciale de investigare pe teritoriul lor în scopul combaterii criminalității organizate. În plus față de tehnicile menționate în mod expres, aceasta poate include, de asemenea, utilizarea identităților fictive. Este important ca crearea și utilizarea identităților fictive să fie supuse unui control. Convenția recomandă ca autoritatea de autorizare să fie obligată să raporteze anual unei alte entități echivalente cu privire la numărul de cereri primite și la numărul de autorizații aprobate, refuzate, revocate și anulate.

Agenda de Asociere a Republicii Moldova cu Uniunea Europeană pentru anii 2021-2027 prevede asigurarea realizării unui șir de priorități ce vizează domeniul prevenirii și combaterii criminalității.

La fel, Uniunea Europeană ia măsuri pentru a pune la dispoziție mecanisme mai eficiente de luptă împotriva criminalității organizate, identificând prioritățile în baza rapoartelor de evaluare a criminalității grave și organizate (SOCTA), la elaborarea căruia contribuie agențiile de aplicare a legii, statele membre a UE și statele terțe.

În mai 2021, Uniunea Europeană a adoptat prioritățile pentru următorii patru ani privind combaterea criminalității grave și organizate. Prioritățile vor fi puse în aplicare între anii 2022 și 2025 în cadrul „Platformei multidisciplinare europene împotriva amenințărilor infracționale” (EMPACT). Una din priorități fiind rețelelor criminale cu grad ridicat de risc.

Natura criminalității organizate evoluează rapid și este complexă, necesitând astfel modele avansate de luptă.

Lipsa unor măsuri naționale unitare eficiente de prevenire a criminalității organizate reprezintă o vulnerabilitate a securității și ordinii publice. Acest fapt generează ca tot mai multe persoane, fie că sunt în libertate sau aflați în detenție, să fie atrași în activități criminale organizate.

Sistemul penitenciar în multe cazuri devine un mediu de recrutare și de coordonare a activităților criminale. Diverse tipuri de infracțiuni sunt coordonate din interiorul instituțiilor penitenciare, profitând de lipsa unor măsuri eficiente de prevenire și control.

O abordare eficientă reprezintă implementarea mecanismelor naționale unitare de prevenire a criminalității organizate, care să vizeze atât prevenirea recrutării în interiorul sistemului penitenciar, cât și combaterea influenței și activităților ilegale ale grupărilor criminale organizate din aceste instituții.

Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

⇒ Proiectul vizează expunerea în redacție nouă a art.3, care are drept ca scop stabilirea și implementarea priorităților în lupta împotriva criminalității organizate.

⇒ Completarea art. 4 cu principii de bază ale prevenirii și combaterii criminalității organizate, prin prisma CPRM, CPPRM, Legii nr. 59/2012 privind activitatea specială de

investigații și a Legii nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală.

⇒ Completarea Capitolul I cu articolul 4¹, care stabilește obiectivele unitare de prevenire și combaterea criminalității organizate.

⇒ Modificarea art. 6 alin. (1) și (3) care oferă aducerea normelor în concordanță cu atribuțiile specifice a subdiviziunilor specializate în domeniul prevenirii și combaterii criminalității organizate în corespundere cu denumirile actuale a instituțiilor.

⇒ Modificarea art. 7, alin. (1), în vederea stabilirii unei clarități privind competențele autorităților cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii criminalității organizate.

⇒ Modificarea art. 9, alin. (1), în vederea stabilirii măsurilor de prevenire a autorităților cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii criminalității organizate, precum și includerea măsurilor de prevenire în instituțiile penitenciare.

⇒ Completarea Capitolul III cu articolul 9², care stabilește și reglementează procedurile de organizare și desfășurare a măsurilor de prevenire a criminalității organizate în instituțiile penitenciare .

⇒ Art. 12 alin. (3) se completează cu litera c), care prevede includerea unei măsuri specifice de combaterea a criminalității organizate, culegerea de date despre organizație.

⇒ Completarea capitolului IV cu art. 13¹ și 14¹ care stabilește prevederile măsurii specifice de combaterea criminalității organizate „ culegerea de date despre organizație” și anume că măsura specifică se aplică organizațiilor create din fondurile unui grup criminal organizat sau unei organizații criminale sau despre organizație care oferă asistență sau suport unui grup criminal organizat sau unei organizații (asociații) criminale. Norma respectivă prevede mecanismul de cooperare între autoritățile cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii criminalității organizate cu organele abilitate cu funcții de control a organizațiilor comerciale sau necomerciale, precum și asigură confidențialitatea corespondenței în efectuarea măsurii specifice.

În partea ce ține de art. 14¹ , modificarea propusă urmărește să permită utilizarea unor tehnici speciale de investigare în scopul combaterii criminalității organizate „ agentul sub acoperire”, precum și reglementează procesul de creare, dobândire și utilizare a unei identități fictive atribuie agentului sub acoperire.

Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul se încorporează în sistemul actelor normative în vigoare și este corelat cu prevederile cadrului normativ.

Fundamentarea economico-financiară

Implementarea acestui proiect nu necesită alocarea unor resurse financiare suplimentare de la bugetul de stat.

Avizarea și consultarea publică a proiectului

În vederea respectării prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Ministerul Afacerilor Interne a publicat pe platforma guvernamentală: www.particip.gov.md, anunțul privind inițierea elaborării proiectului hotărârii: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-de-hotarare-a-guvernului-cu-privire-la-aprobarea-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-legii-nr-502012-privind-prevenirea-si-combaterea-criminalitatii-organizate/12036>

Constatările expertizei anticorupție

În temeiul art. 34 și 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție.

Constatările expertizei juridice

În temeiul art. 34 și 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul urmează a fi supus expertizei juridice.

**Secretar general adjunct al ministerului
Vladislav COJUHARI**

Digitally signed by Cojuhari Vladislav
Date: 2024.04.08 17:39:32 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

